

Welkom en mededelingen**Gezang 328: 1, 2 en 3**

1 Here Jezus, om uw woord
zijn wij hier bijeengekomen.
Laat in 't hart dat naar U hoort
uw genade binnenstromen.
Heilig ons, dat wij U geven
hart en ziel en heel ons leven.
2 Ons gevoel en ons verstand
zijn, o Heer, zo zonder klaarheid,
als uw Geest de nacht niet bant,
ons niet stelt in 't licht der waarheid.
't Goede denken, doen en dichten
moet Gij zelf in ons verrichten.
3 O Gij glans der heerlijkheid,
licht uit licht, uit God geboren,
maak ons voor uw heil bereid,
open hart en mond en oren,
dat ons bidden en ons zingen
tot de hemel door mag dringen.

Stil gebed, votum en groet**Psalm 90: 1**

1 Gij zijt geweest, o Heer, en Gij zult wezen
de zekerheid van allen die U vrezen.
Geslachten gaan, geslachten zullen komen:
wij zijn in uw ontferming opgenomen.
Wij mogen bouwen op de vaste grond
van uw beloften en van uw verbond.

Gebed**Bijbellesing: Hebreëen 11:1 – 12:2****Voorbeeldig geloof**

11¹Geloof is de zekerheid dat alles waarop we hopen werkelijkheid wordt, het overtuigt ons van de waarheid van wat we niet zien. ²Om hun geloof werden de mensen uit vroeger tijden geprezen. ³Door geloof komen we tot het inzicht dat het heelal door het woord van God geordend is, dat dus het zichtbare is ontstaan uit het niet-zichtbare. ⁴Door zijn geloof had het offer dat Abel aan God bracht meer waarde dan dat van Kain. Over Abel wordt dan ook lovend gesproken als over een rechtvaardige – God zelf liet zich prijzend uit over zijn gaven –, en door zijn geloof klinkt zijn stem nog steeds, ook al is hij gestorven. ⁵Door zijn geloof werd Henoeh naar elders overgebracht, om niet te hoeven sterven; hij werd niet meer gevonden, omdat God hem had weggenomen. Hij stond immers al vóór zijn opneming bekend als iemand die God welgevallig was. ⁶Zonder geloof is het onmogelijk God vreugde te geven; wie Hem wil naderen moet immers geloven dat Hij bestaat en dat Hij beloont wie Hem zoeken. ⁷Door zijn geloof bouwde Noach, toen God hem een aanwijzing had gegeven over wat er stond te gebeuren maar nog voor niemand zichtbaar was, vol ontzag een ark om zijn familie te redden. Zo veroordeelde hij de wereld en viel de gerechtigheid die voortkomt uit geloof hem als erfenis ten deel.

⁸Door zijn geloof ging Abraham, toen hij geroepen werd, gehoorzaam op weg naar een plaats die hij als erfenis zou ontvangen, en hij ging op weg zonder te weten waarheen. ⁹Door zijn geloof trok hij naar het land dat hem beloofd was maar hem nog niet toebehoorde. Samen met Isaak en Jakob, mede-erfgenamen van de belofte, woonde hij daar in tenten ¹⁰omdat hij uitzag naar de stad met fundamenten, door God zelf ontworpen en gebouwd. ¹¹Door haar geloof ontving ook Sara, hoewel ze onvruchtbaar was gebleven en niet meer in de bloei van haar leven was, de kracht om een kind voort te brengen, en wel omdat ze vertrouwde op degene die de belofte had gedaan. ¹²Zo bracht één man, wiens kracht al gestorven was, ontelbaar veel nakomelingen voort, zo veel als er sterren aan de hemel zijn en zand op het strand langs de zee.

¹³Zij allen zijn in geloof gestorven; wat hun beloofd was hebben ze geen werkelijkheid zien worden, ze hebben slechts een glimp ervan begroet, en ze zeiden van zichzelf dat zij op aarde leefden als vreemdelingen en gasten. ¹⁴Door zo te spreken lieten ze blijken op doorreis te zijn naar een vaderland. ¹⁵En daarmee bedoelden ze niet het vaderland waaruit ze weggetrokken waren, anders waren ze daarheen wel teruggekeerd. ¹⁶Nee, ze keken reikhalzend uit naar een beter vaderland: het hemelse. Daarom schaamt God zich er niet voor hun God genoemd te worden en heeft Hij voor hen een stad gereedgemaakt.

¹⁷Door zijn geloof kon Abraham, toen hij op de proef werd gesteld, Isaak als offer opdragen. Hij die de beloften had ontvangen, was bereid zijn enige zoon te offeren. ¹⁸Terwijl er tegen hem gezegd was: 'Alleen door Isaak zul je nageslacht krijgen,' ¹⁹zei hij bij zichzelf dat het voor God mogelijk moest zijn iemand uit de dood op te wekken, en daarom kreeg hij hem ook terug, bij wijze van voorafbeelding. ²⁰Door zijn geloof zegende Isaak Jakob en Esau, ook met het oog op de toekomst. ²¹Door zijn geloof kon Jakob op zijn sterfbed de beide zonen van Jozef zegenen; daarna knielde hij neer, steunend op de greep van zijn stok. ²²Door zijn geloof sprak Jozef aan het eind van zijn leven al over de uittocht van het volk van Israël en gaf hij opdracht zijn gebeente dan mee te nemen.

²³Door hun geloof konden Mozes' ouders hem na zijn geboorte drie maanden verborgen houden. Ze zagen dat het een mooi kind was en waren niet bang voor het bevel van de koning. ²⁴Door zijn geloof weigerde Mozes, toen hij volwassen werd, aangesproken te worden als zoon van een dochter van de farao. ²⁵Liever werd hij even slecht behandeld als het volk van God dan dat hij vluchtig voordeel had bij de zonde; ²⁶omdat hij uitzag naar de beloning waardeerde hij de smaad van Christus hoger dan de schatten van Egypte. ²⁷Door zijn geloof verliet hij Egypte zonder angst voor de woede van de koning; hij volhardde, als zag hij de Onzienlijke. ²⁸Door zijn geloof liet hij het pesachfeest vieren, en de deurposten met bloed besprenkelen opdat de doodsengel Israëls

eerstgeborenen geen haar zou krenken. ²⁹Door hun geloof konden de Israëlieten door de Rode Zee trekken als over droog land; toen de Egyptenaren dat ook probeerden werden zij verzwolgen. ³⁰Door dat geloof vielen de muren van Jericho toen het volk er zeven dagen lang omheen getrokken was. ³¹Door haar geloof ontving de hoer Rachab de verkenners gastvrij in haar huis en is ze niet met de ongehoorzame inwoners van haar stad omgekomen.

³²Wat valt hier nog aan toe te voegen? De tijd ontbreekt me om te vertellen over Gideon en Barak, Simson en Jefta, David en Samuel, en over de profeten, ³³die door hun geloof koninkrijken overwonnen, gerechtigheid lieten gelden, en kregen wat hun beloofd was; die leeuwen de muil toeklemden, ³⁴aan vuur de laaiende kracht ontnamen en ontkwamen aan de houw van het zwaard; die in zwakheid kracht ontvingen, in de oorlog machtige helden werden en vijandelijke legers op de vlucht joegen. ³⁵Vrouwen kregen hun doden terug doordat die uit de dood opstonden. Anderen werden gemarteld tot de dood erop volgde en wilden van geen vrijlating weten, omdat ze uitzagen naar een betere opstanding. ³⁶Weer anderen kregen te maken met bespotting en geseling, zelfs met arrestatie en gevangenschap. ³⁷Ze werden gestenigd of doormidden gezaagd, of stierven door een moordend zwaard. Ze zwierven rond in schapenvachten of geitenvellen, berooid, vernederd en mishandeld. ³⁸Ze doolden door verlaten oorden en berggebieden en verscholen zich in grotten en holen onder de grond. Ze waren voor de wereld te goed. ³⁹Al deze mensen, die van oudsher om hun geloof geprezen worden, hebben de belofte niet in vervulling zien gaan ⁴⁰omdat God voor ons iets beters had voorzien, en Hij hen niet zonder ons de volmaaktheid wilde laten bereiken.

12¹Nu wij door zo'n menigte geloofsgetuigen omringd zijn, moeten ook wij elke last van ons afwerpen, evenals de zonde waarin we steeds weer verstrikt raken, en vastberaden de wedstrijd lopen die voor ons ligt. ²Laten we daarbij de blik gericht houden op Jezus, de grondlegger en voltooiër van ons geloof: met de vreugde voor ogen die voor Hem in het verschiep lag, heeft Hij het kruis verdragen en de schande ervan aanvaard, en heeft Hij zijn plaats ingenomen aan de rechterzijde van de troon van God.

Gezang 397: 1, 5 en 6

1 O God, die droeg ons voorgeslacht,
in nacht en stormgebruis,
bewijs ook ons uw trouw en macht,
wees eeuwig ons tehuis!
5 De tijd draagt alle mensen voort
op zijn gestage stroom;
ze zijn als gras, door zon verdord,
vervluchtigd als een droom.
6 O God, die droeg ons voorgeslacht
in tegenspoed en kruis,
wees ons een gids in storm en nacht
en eeuwig ons tehuis!

Preek

Psalm 23: 1, 2 en 3

1 Ik wil van God als van mijn Herder spreken.
Onder zijn hoede zal mij niets ontbreken.
Groen is het land waarin Hij mij doet komen,
fris is de bron die Hij voor mij doet stromen.
Hij sterkt mijn ziel en wijst mij rechte wegen,
opdat ik Hem zal prijzen om zijn zegen.
2 Zelfs door een dal van diepe duisternissen
waar ik het licht der levenden moet missen,
vrees ik geen kwaad, want Gij zijt aan mijn zijde
met stok en staf, tot troost en tot geleide.
Onder het oog van hen die mij verraden
richt Gij mij toe het nachtmaal der genade.
3 Gij zalft mijn hoofd met d' olie van uw vrede,
Gij vult mijn kelk met gelukzaligheden.
Ja, zaligheid en liefd' en welbehagen
zullen mij volgen al mijn levensdagen.
Ik zal het welkom horen van mijn koning
en jaar aan jaar verblijven in zijn woning.

Gebed

Collecten:

1. Noodhulp Pakistan
2. Theologische Universiteit Apeldoorn

Gezang 445: 1, 2 en 3

1 God heeft mij zijn Zoon gegeven,
door 't geloof nam ik Hem aan;
ja, ik weet het, ik zal leven,
en door Hem ten hemel gaan.
Zelfs eer ik nog was geboren,
heeft mij God in Hem verkoren,
eer zijn woord met scheppersmacht
dit heelal tot aanzijn bracht.
2 Jezus Christus is gestorven,
is verrezen, ook voor mij,
heeft de zegepraal verworven
en het leven, ook voor mij.
Aan Gods rechterhand gezeten,
zal Hij nimmer mij vergeten,
maar, uit deernis met mijn lot,
treedt Hij voor mij in bij God.
3 Ruwe stormen mogen woeden,
alles om mij heen zij nacht,
God, mijn God zal mij behoeden,
God houdt voor mijn heil de wacht.
Moet ik lang zijn hulp verbeiden,
zijne liefde blijft mij leiden:
door een nacht, hoe zwart, hoe dicht,
voert Hij mij in 't eeuwig licht.

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in God de Vader, de Almachtige,
Schepper van hemel en aarde.
En in Jezus Christus, zijn eniggeboren zoon, onze
Heer,
die ontvangen is van de Heilige Geest,
geboren uit de maagd Maria,
die geleden heeft onder Pontius Pilatus,
is gekruisigd, gestorven en begraven,
neergedaald in het rijk van de dood,

op de derde dag opgestaan van de doden,
opgevaren naar de hemel,
en zit aan de rechterhand van God,
de almachtige Vader;
vanwaar Hij komen zal om te oordelen
de levenden en de doden.
Ik geloof in de Heilige Geest;
ik geloof de heilige, katholieke kerk,
de gemeenschap van de heiligen;
vergeving van de zonden,
de opstanding van het lichaam
en het eeuwige leven.
Amen.

Psalm 41: 5

5 Looft nu den HEER, zingt Isrels God verblijd,
prijst Hem voor zijn gena
van eeuwigheid tot in all' eeuwigheid!
Ja, waarlijk, amen, ja!

Zegen (3x amen)